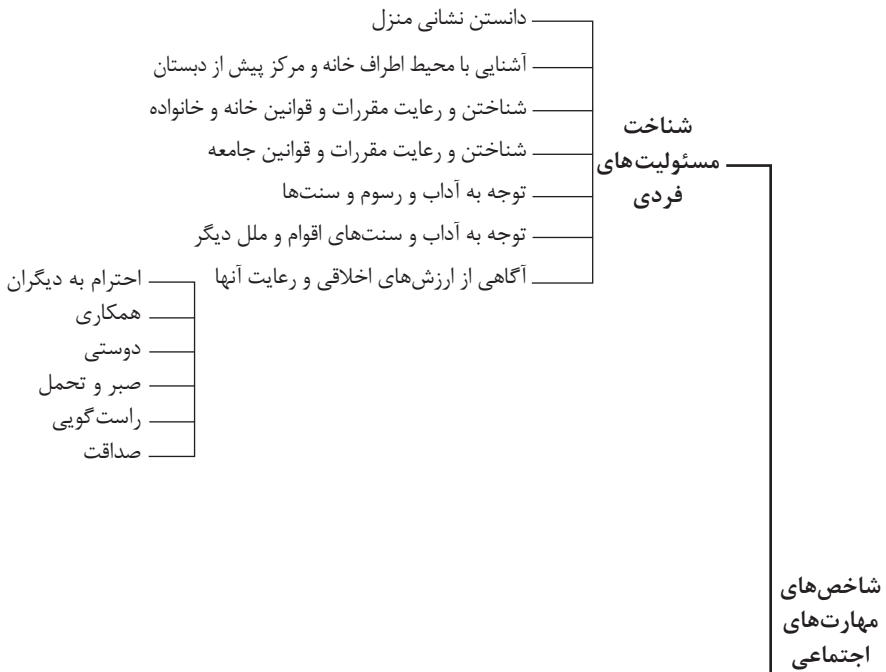

الف - شاخص‌های مهارت‌های اجتماعی

ب - محتوای پیمان نامه حقوق کودک^۱

بر اساس ماده یک پیمان نامه، به هر انسان کمتر از ۱۸ سال، کودک گفته می‌شود. مگر آنکه قانون قابل اعمال در مورد کودک، سن قانونی کمتری را تعیین کرده باشد. این کنوانسیون شامل ۵۴ ماده و دو پروتکل اختیاری بوده و دارای چهار اصل پایه‌ای به شرح زیر است:

- ۱ هیچ کودکی نباید از تبعیض رنج ببرد.
- ۲ زمانی که در رابطه با کودکان تصمیم‌گیری می‌شود، باید منافع عالی آنان مورد توجه قرار گیرد.
- ۳ کودکان حق حیات داشته و باید رشد کنند.
- ۴ کودکان حق دارند آزادانه عقاید و نظرات خود را ابراز کنند و این نظرات در تمامی اموری که به آنها مربوط می‌شود، باید مورد توجه قرار گیرد.

کنوانسیون حقوق کودک در ۸ بخش به شرح زیر نیز تقسیم شده است:

- ۱ تعریف کودک: ماده ۱.
 - ۲ اقدامات عملی، اجرایی، روند الحاق کشورها به پیمان نامه: مواد ۴، ۴۲ تا ۵۴.
 - ۳ اصول کلی: مواد ۲، ۳، ۶ (بند الف)، و ۴۱.
 - ۴ حقوق مدنی و آزادی‌ها: مواد ۷، ۸، ۱۲ تا ۱۷ و ۳۷ (بند الف).
 - ۵ محیط خانواده و مراقبت جایگزینی: مواد ۵، ۹، ۱۰، ۱۱، و ۱۸ (بند الف و ب)، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۵، و ۳۹.
 - ۶ بهداشت و رفاه بنیادی: مواد ۶ (بند ب)، ۱۸ (بند ج)، ۲۳، ۲۴، ۲۶ و ۲۷.
 - ۷ تحصیل، اوقات فراغت، و فعالیت‌های فرهنگی: مواد ۲۸، ۲۹ و ۳۱.
 - ۸ اقدامات حمایتی ویژه:
- این اقدامات شامل موارد زیر است:
- کودکان در شرایط اضطرار: مواد ۲۲، ۳۸ و ۳۹.
 - کودکان معارض با قانون: مواد ۳۷، ۳۹ و ۴۰.
 - کودکان در شرایط استثمار و بدرفتاری: مواد ۱۹، ۳۲، ۳۳، ۳۴، ۳۵، ۳۶ و ۳۹.
 - کودکان در شرایط تبعیض: ماده ۳۰.

نکته

قانون اجازه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون حقوق کودک^۱

ماده واحده- کنوانسیون حقوق کودک مشتمل بر یک مقدمه و ۵۴ ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به آن داده می‌شود مشروط بر آنکه مفاد آن در هر مورد و هر زمان در تعارض با قوانین داخلی و موازین اسلامی باشد و یا قرار گیرد، از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران لازم‌الرعایه نباشد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و کنوانسیون ضمیمه شامل یک مقدمه و ۵۴ ماده در جلسه روز یکشنبه اول اسفند ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۲/۱۲/۱۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۱- متن کامل مفاد پیمان نامه حقوق کودک در سایت مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی ایران قابل دستیابی می‌باشد.

ز - آیین‌نامه انضباطی و مقررات ایمنی کارگاه‌های هنرستان

آگاهی هنرجویان از آیین‌نامه انضباطی و مقررات ایمنی کارگاه‌ها و رعایت آن، می‌تواند از بروز خسارات و آسیب‌های جبران‌ناپذیر جلوگیری نماید.

مهم‌ترین موارد عبارت‌اند از:

- ۱ رعایت اخلاق، ادب و احترام و حسن رفتار، مشارکت در انجام فعالیت‌های کارگاهی با هنرآموزان و سایر هنرجویان
 - ۲ رعایت مقررات آموزشی و تربیتی
 - ۳ حضور به موقع در کارگاه و خروج از کارگاه با اجازه هنرآموز مربوطه
 - ۴ رعایت بهداشت و نظافت فردی و پاکیزه نگه داشتن محیط کارگاه
 - ۵ استفاده از کفش و لباس ساده و اصلاح موی سر متناسب با شئونات اسلامی
 - ۶ خودداری از به‌کاربردن وسایل تجملی و آرایشی (انگشتر، زنجیر، دستبند و غیره جهت ایمنی در کارگاه‌ها)
 - ۷ الزام به پوشیدن لباس کار در کارگاه (رنگ لباس کار با نظر معاونت فنی می‌باشد)
 - ۸ مراقبت از وسایل شخصی و اهتمام در حفظ و نگهداری اموال، تجهیزات و دستگاه‌های موجود در کارگاه.
 - ۹ جبران خسارت وارده توسط هنرجو به وسایل یا دستگاه‌های کارگاه (در صورت خسارت توسط هنرجو به هر وسیله یا هر دستگاهی، هنرجوی مربوطه مقصر شناخته شده و مخارج تعمیرات و یا خرید آن دستگاه به عهده وی خواهد بود و تا تهیه آن به تشخیص سرپرست کارگاه از انجام کار در کارگاه محروم خواهد شد).
 - ۱۰ ممنوعیت اتصال هر گونه وسیله برقی به شبکه برق بدون اجازه هنرآموز.
 - ۱۱ عدم استفاده از تلفن همراه (موبایل) در محیط کارگاه طبق دستورالعمل آموزش و پرورش.
 - ۱۲ حصول اطمینان از صحت وسایل بلافاصله پس از تحویل گرفتن (در غیر این صورت خرابی وسیله به عهده هنر جو خواهد بود و انباردار هیچ‌گونه مسئولیتی نخواهد داشت).
 - ۱۳ حفظ خونسردی در صورت بروز هرگونه حادثه در کارگاه و رعایت موارد ایمنی لازم (در صورت ایجاد برق گرفتگی بلافاصله برق اصلی تابلو را قطع نمایید و به مسئول مربوطه اطلاع دهید).
- نکته: توجه داشته باشید در صورت رعایت نکردن نکات ایمنی فوق و بروز حادثه، مسئولیت اصلی آن متوجه خودتان خواهد بود.

سوگندنامه مربی کودک

به نام خداوند بخشنده و مهربان
در پیشگاه ایزد متعال و در این محفل مقدس سوگند یاد می‌کنم که:
مقررات اسلامی، ملی و بین‌المللی مربی کودک را که به من تفهیم شده است، به شایسته‌ترین
نحو به کار بندم.
کودکان را که سازنده زندگی فردا هستند با ایمان و اعتقاد مذهبی و رعایت پیمان‌نامه حقوق
آنان، از صمیم دل دوست بدارم.
دلسوز و خوش زبان چونان مادری دانا و مهربان با آنان رفتار نمایم.
سوگند به آفریدگار بزرگ که:
از آگاهی خود درباره کودکان و خانواده آنان که به سبب حرفه‌ام به دست آورده‌ام جز به مقام
مسئول سخن نگویم و در حرفه خود فردی خلاق و با انضباط و فداکار باشم.
سوگند به یزدان پاک که:
دستورات مقام مسئول را در کمال صداقت انجام داده و از آنچه به جسم و روان کودک زیان
می‌رساند خودداری ورزم.
به خداوند یکتا سوگند که:
حرفه مربی کودک را چنان که شایسته هست پر ارج شمارم و در حفظ شئون این حرفه مقدس
بکوشم.

جدول افعال سبک‌های یادگیری

واژه و افعال حسی - حرکتی	واژه و افعال شنیداری	واژه و افعال دیداری
آسیب دیدن	نعره زدن	عکس گرفتن
تنگ	غریدن	روشن کردن
گشاد	جیغ کشیدن	شبیه بودن
حرکت کردن	گفت‌وگو کردن	مات شدن
گرفتن	ترک خوردن	کدر شدن
حس کردن	شکستن	درخشیدن
سرد یا گرم شدن	جیرجیر کردن	واضح بودن
عرق کردن	پارس کردن	رنگی شدن
بسته و باز شدن	ملچ‌ملوچ کردن	مه‌آلود
سنگین	گوش دادن	تار بودن
بزرگ	دل‌نشین	سایه
افتادن	واضح	کشیدن نقاشی
گرفتن	آهنگ صدا	ترسیم
هل دادن	خارج خواندن	نگاه کردن
نرم و لطیف	خندیدن، قهقهه زدن	مشاهده کردن
سخت و خشن	کلیک کردن	تماشایی
لمس کردن	زنگ زدن	روشن‌گرانه
چسبیدن		خیره شدن
له کردن		
هیجان‌زده		
بردن، گذاشتن		
همراهی		

ساختار دستگاه عصبی انسان		
مغز:	دستگاه عصبی مرکزی	دستگاه عصبی^۱
<p>نخاع: ساختار استوانه‌ای شکلی است که حدود ۴۵ سانتی‌متر طول دارد و در ساختار استخوانی ستون مهره‌ها (ستون فقرات) محافظت می‌شود. نخاع مجرای اصلی دریافت اطلاعاتی است که از پوست، ماهیچه‌ها و مفاصل به مغز می‌روند. ارتباط نخاع با سایر قسمت‌های بدن از طریق اعصاب نخاعی صورت می‌گیرد که این اعصاب بخشی از دستگاه عصبی محیطی به‌شمار می‌آیند. نخاع علاوه بر این که به‌عنوان رابط بین مغز و اعضای بدن است، مرکز انواعی از بازتاب‌ها (رفلکس‌های) خودکار است. رفلکس‌ها مجموعه‌ای از واکنش‌ها و رفتارهایی هستند که اراده فرد در انجام آنها نقشی ندارد. مثلاً در رفلکس عقب کشیدن به محض تماس دست با یک محرک دردناک نظیر ظرف داغ، بلافاصله دست خود را پس می‌کشیم تا از محرک آزاردهنده دور شود. این بازتاب در حفظ بقای ما نقش مهمی دارد.</p>		
<p>دستگاه تنی یا سوماتیک: اعصاب حسی این دستگاه، اطلاعات مربوط به محرک‌های محیط را به دستگاه عصبی مرکزی انتقال می‌دهند. عصب حرکتی این دستگاه پیام‌های عصبی را از دستگاه عصبی مرکزی به ماهیچه‌های بدن می‌رساند و بدین وسیله فعالیت آنها را تنظیم می‌کند.</p>	دستگاه عصبی محیطی^۲	
<p>دستگاه خود مختار: اعصاب دستگاه خود مختار به اندام‌های درونی (احشا) می‌روند و یا از آنها بر می‌گردند و فرایندهایی نظیر تنفس ضربان قلب و گوارش را تنظیم می‌کنند.</p>		

۱- همکاری و ارتباط ساختاری و عملکردی چند عضو بدن با یکدیگر یک دستگاه را شکل می‌دهد؛ برای مثال دستگاه قلب و عروق، دستگاه تنفس، دستگاه گوارش، دستگاه عصبی و مجموعه این دستگاه‌های مختلف، بدن را می‌سازند
 ۲- تمامی بخش‌های دستگاه عصبی به جز مغز و نخاع، جزء دستگاه عصبی محیطی طبقه‌بندی می‌شوند.

تقسیم‌بندی نورون‌ها براساس کارکرد عمومی	
اطلاعات دریافت شده از گیرنده‌های حسی را به دستگاه عصبی مرکزی می‌رسانند.	نورون‌های آوران یا حسی
پیام‌های عصبی را از مغز و نخاع به ماهیچه‌ها و غدد می‌رسانند.	نورون‌های وایران یا حرکتی
پیام‌های نورون‌های حسی را دریافت می‌کنند و آنها را به نورون‌های واسطه دیگر و یا به نورون‌های حرکتی منتقل می‌کنند.	نورون‌های واسطه یا میانجی

بخش‌های مغز انسان

برخی از بخش‌های مغز انسان عبارت‌اند از:

۱ تالاموس: اطلاعاتی که از گیرنده‌های حسی (به جز بویایی) به سمت قشر مغز می‌روند، از مسیر تالاموس می‌گذرند. به همین دلیل تالاموس را به مانند ایستگاهی می‌دانند که اطلاعات حسی بینایی، شنوایی، چشایی لامسه را دریافت و تنظیم می‌کند و سپس این اطلاعات را به قشر مغز هدایت می‌کند. بخشی از تالاموس در فعال‌سازی قشر مغز و کنترل فرایند خواب و بیداری نقش دارد.

۲ هیپوتالاموس: بخش کوچکی است که در زیر تالاموس قرار گرفته است، با این حال نقش مهمی در کنترل بسیاری از فعالیت‌های مغز دارد. هیپوتالاموس در تنظیم سطح طبیعی درجه حرارت بدن و فعالیت دستگاه قلب و عروق نقش دارد. در خوردن (حس گرسنگی - سیری) و نوشیدن (حس تشنگی) و رفتارهای جنسی نقش دارد. هیپوتالاموس در پاسخ به تنش (استرس) و تنظیم هیجان نیز دخالت می‌کند. هیپوتالاموس ارتباط نزدیکی با غده هیپوفیز دارد و با کمک یکدیگر بر عملکرد غدد درون ریز نظارت می‌کنند.

۳ آمیگدال: بخشی از سیستم لیمبیک است که نقش اساسی در تنظیم هیجان، رفتارهای هیجانی و انگیزه‌ها دارد. برای اطلاعات بیشتر درباره سیستم لیمبیک به فعالیت ۲۳ پودمان ۲ کتاب درسی مراجعه کنید.

۴ هیپوکامپ: بخشی از سیستم لیمبیک است و نقش ویژه‌ای در ذخیره‌سازی حافظه دارد.

شکل ۱- برش از ساختار داخلی مغز

ضربه مغزی:

وارد شدن نیروی مستقیم یا غیر مستقیم به مغز می‌تواند عملکرد مغز را دچار مشکل کند. مواردی مثل سقوط کردن (افتادن از روی سطح)، تصادفات رانندگی، برخورد جسم سنگین به سر و همچنین حوادثی در حین ورزش و بازی (مثلاً برخورد توپ با سر) می‌تواند باعث آسیب به عملکرد مغز شود. ضربه‌های مغزی می‌توانند باعث اختلال در عملکردهای شناختی فرد شوند و یا مشکلات عاطفی - هیجانی به دنبال بیاورند.

برخی از علائم ضربه مغزی	
اشکال در حافظه و به یادآوری	سردرد
تاری دید	حالت تهوع و استفراغ
اشکال در تعادل (تلوتلو خوردن در حین راه رفتن)	سرگیجه
مشکلات خواب	از دست دادن هوشیاری
اضطراب و عصبی شدن	ناتوانی در تمرکز
خستگی	صحبت کردن به صورت بریده بریده

نکته

علائم ضربه مغزی معمولاً بلافاصله پس از ضربه ظاهر می‌شوند اما گاهی اوقات حتی تا ۷۲ ساعت بعد از ضربه ظاهر می‌شوند؛ یعنی بلافاصله بعد از ضربه علامتی دیده نمی‌شود در حالی که به مغز آسیب وارد شده است. متأسفانه بسیاری از افراد به دنبال ضربه به سرشان به مراکز تخصصی درمانی مراجعه نمی‌کنند. که می‌تواند در بلند مدت عواقبی خطرناک را برای فرد به دنبال داشته باشد. بنابراین در صورت وقوع هرگونه ضربه به مغز (حتی در صورت عدم وجود علامت) سریعاً فرد را به مراکز درمانی تخصصی ارجاع دهید.

مراحل رشد شناختی از نظر ژان پیاژه^۱

ویژگی‌ها	مرحله
<ul style="list-style-type: none"> ■ خود را از اشیا اطراف متمایز می‌داند ■ به مفهوم پایداری شی دست پیدا می‌کند؛ به این معنا که می‌فهمد اشیا حتی اگر از جلوی چشمش دور شوند همچنان وجود دارند. ■ فعالیت‌های هدفمند انجام می‌دهد مثلاً نخ اسباب‌بازی‌اش را می‌کشد تا اسباب‌بازی را به سمت خود بیاورد. 	حسی - حرکتی (تولد تا ۲ سالگی) ^(۲)
<ul style="list-style-type: none"> ■ علاقمند به تقلید و انجام بازی‌های نمادین است (مثلاً از جعبه خالی دستمال کاغذی به عنوان ماشین استفاده می‌کند). ■ توانایی طبقه‌بندی اشیا را دارد (البته معمولاً آنها را براساس یک ویژگی مثلاً رنگ آنها طبقه‌بندی می‌کند) ■ تفکر خودمحورانه دارد؛ یعنی درک دیدگاه دیگران برایش مشکل است. 	پیش عملیاتی (۲ تا ۷ سالگی)
<ul style="list-style-type: none"> ■ به راحتی اشیا را براساس دو یا چند ویژگی طبقه‌بندی می‌کند و اشیا هر طبقه را به ترتیب مرتب می‌کند (مثلاً می‌تواند تمام مدادها را ابتدا براساس رنگ طبقه‌بندی کند و سپس همه مدادهای قرمز را براساس طول آنها مرتب کند) ■ تا اندازه‌ای به انجام فعالیت‌های ذهنی مسلط می‌شود 	عملیات عینی (۷ تا ۱۱ سالگی)
<ul style="list-style-type: none"> ■ به انجام فعالیت‌های ذهنی تسلط کامل دارد. ■ در حل یک مسئله، می‌تواند به صورت ساختارمند به آزمون فرضیه‌ها بپردازد. ■ می‌تواند به صورت منطقی درباره مسائل فکر کند. 	عملیات صوری (۱۱ سالگی به بعد)

۱- پیاژه یکی از با نفوذترین روانشناسان قرن بیستم است که درباره رشد شناختی کودکان نظریه‌ای بیان کرده است. در نظریه شناختی پیاژه بیشتر به مهارت حل مسئله توجه شده است و به کارکردها شناختی نظیر توجه، ادراک و حافظه تأکید کمتری دارد. ترتیب این مراحل در نظریه پیاژه اهمیت زیادی دارد؛ به این معنا که ورود به یک مرحله نیازمند اتمام موفقیت‌آمیز مرحله قبلی است.

۲- معمولاً ویژگی‌های هر مرحله در سنین اشاره شده مشاهده می‌شوند. با این حال باید توجه داشت هوش، عوامل فرهنگی - اجتماعی - اقتصادی در وقوع سریع‌تر یا کندتر هر کدام از این مراحل تأثیر دارند.

برخی نشانه‌های مشکلات توجه و ضعف کارکردهای اجرایی در کودکان

- رها کردن کارها به صورت ناتمام
- کندی و بی دقتی در انجام کارها و فعالیت‌ها
- بی توجهی به دستورالعمل انجام تمرین‌ها یا بازی‌ها
- نیاز به کمک و نظارت مداوم برای انجام تکالیف
- عمل کردن آنی و تکانشی
- جواب دادن بدون فکر
- فراموش کاری
- شلختگی و گم کردن وسایل
- بی توجهی به گفته‌های دیگران
- عدم رعایت نوبت
- عصبانی شدن و احساس ناامیدی به محض مواجهه با هر مانع و مشکل
- خودداری از تلاش مجدد پس از مواجهه با مانع

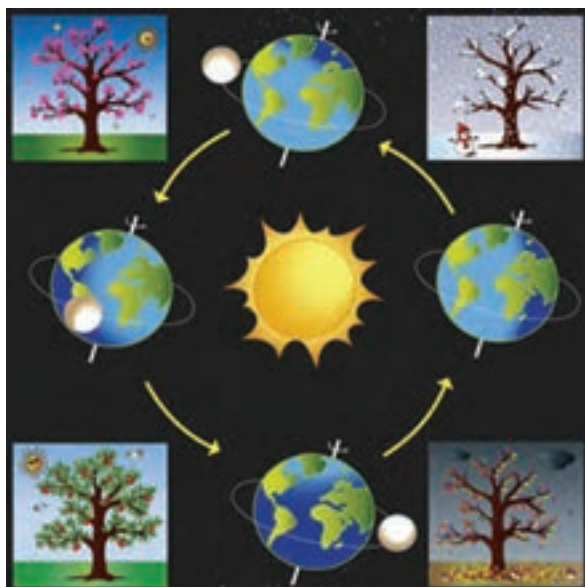
پیشنهاداتی جهت توسعه برخی کارکردهای اجرایی در خلال فعالیت‌های روزانه

مثال	گام‌ها
	مشخص کردن تکلیف
مربی می‌گوید: «الان می‌خواهیم کلاس را مرتب کنیم»	
مربی می‌گوید: «اول آجرک‌های پلاستیکی را درون سبد می‌ریزیم، بعد کتاب‌ها را در قفسه می‌گذاریم و آخر سر هم مدارنگی‌ها را در جعبه می‌چینیم.» مربی می‌تواند مراحل را به صورت تصویری بر روی تخته طراحی کند و با تکمیل هر مرحله بر روی تصویر علامت ضربدر بکشد.	مشخص کردن اجزا و مراحل تکلیف
در ابتدا کودکان برای انجام مراحل تکلیف احتیاج به راهنمایی و همراهی مربی دارند؛ اما باید به مرور میزان کمک مستقیم را کاهش داد تا کودکان بتوانند تکالیف را مستقلاً انجام دهند: الف) ابتدا مربی در انجام تمام مراحل به کودکان کمک می‌کند. ب) مربی تنها در یکی از مراحل با کودکان همراهی می‌کند؛ مثلاً تنها در جمع کردن آجرک‌های پلاستیکی و ریختن آنها به درون سبد به کودکان کمک می‌کند و در دو مرحله دیگر تنها کودکان را در هنگام انجام کار مشاهده می‌کند، برای بهبود عملکرد به آنها بازخورد می‌دهد و پس از اتمام موفقیت‌آمیز هر مرحله کودکان را تحسین و تشویق می‌کند. ج) مربی بدون ارائه راهنمایی از کودکان می‌خواهد تا کلاس را مرتب کنند.	نظارت و تشویق

طبقه‌بندی جانوران		
ماهی‌ها	مه‌ره‌داران	جانوران
دوزیستان		
خزندگان		
پرنده‌گان		
پستانداران		
اسفنج‌ها	بی‌مه‌رگان	
کیسه‌تنان		
کرم‌ها		
نرم‌تنان		
خارتنان		
بندپایان		

پدیده آمدن فصول مختلف

محور زمین اندکی مایل است. بنابر این در طول یک بار چرخش به دور خورشید، زمین میزان متفاوتی از انرژی خورشید را دریافت می‌کند و باعث پدیده آمدن فصول مختلف می‌شود (شکل ۲).

شکل ۲- پدیده آمدن فصول مختلف

رشد بازی‌های تخیلی ^۱	
<ul style="list-style-type: none"> ■ از رفتار بزرگسال بعد از بروز آن تقلید می‌کند. ■ علاقمند به کشف کارکرد اشیاء روزمره است ■ کم‌کم می‌تواند نمادسازی کند و اشیاء واقعی و غیر واقعی را برای بازی‌های نمادی به کار برد. 	۱ تا ۲ سالگی
<ul style="list-style-type: none"> ■ از تقلید رفتار همسالان خود لذت می‌برد. ■ در بازی سناریوهای ساده روزمره مثلاً غذا پختن را وارد می‌کند. ■ از نقش بازی کردن لذت می‌برد و با رفتارهایش ویژگی‌های نقش خود را نشان می‌دهد. مثلاً عروسک خود را بغل می‌کند و وانمود می‌کند که مادر است. 	۲ تا ۳ سالگی
<ul style="list-style-type: none"> ■ کم‌کم قصه یا روایتی را وارد بازی خود می‌کند. ■ به‌عنوان جزئی از یک گروه قصه یا روایتی را بازی می‌کند و یا نقشی ایفا می‌کند. 	۳ تا ۴ سالگی
<ul style="list-style-type: none"> ■ به نقش‌هایی مثل شخصیت‌های تلویزیونی یا شخصیت‌های داستان‌های تخیلی علاقه نشان می‌دهد. 	۴ تا ۵ سالگی
<ul style="list-style-type: none"> ■ در بازی‌های تخیلی خود روایت‌های پیچیده را اجرا می‌کند که به مرور تعداد شخصیت‌ها بیشتر می‌شود و اعمال و موضوعات پیچیده‌تر می‌شوند. 	۵ تا ۶ سالگی

مستندات درس پرورش مهارت‌های عاطفی - اجتماعی کودک

الف - نمونه فعالیت‌هایی از مهارت‌های اجتماعی

نمونه‌هایی از فعالیت‌های مربوط به برخی مهارت‌های اجتماعی

مهارت	
مهارت‌های کلامی	کودکان را تشویق کنید در بحث‌ها شرکت کنند، سؤال بپرسند و نظر و احساسشان را بیان کنند. سؤال‌هایی بپرسید که پاسخش بله یا نه نباشد و احتیاج به توضیح داشته باشد. مثلاً به جای اینکه بپرسید می‌خواهی الان نقاشی بکشی؟ بپرسید دوست داری الان چکار کنی؟
استفاده از کلمات مناسب (مؤدبانه)	با توجه به اینکه استفاده از کلمات مؤدبانه در صحبت، در ایجاد و ادامه دوستی بسیار مؤثر است، کودکان را تشویق کنید از کلماتی مثل خواهش می‌کنم، متشکرم، ببخشید، متأسفم در تعامل با کودکان دیگر استفاده کنند. وقتی می‌خواهند از وسایل دیگران استفاده کنند اجازه بگیرند یا وقتی که کسی به آنها محبت می‌کند تشکر کنند.
احترام گذاشتن به دیگران و وسایل آنها	برای کودکان توضیح دهید که اگر ما به دیگران احترام بگذاریم، آنها هم به ما احترام می‌گذارند. به آنها بگویید که مثلاً مسخره‌نکردن ظاهر و طرز حرف زدن دیگران، صحیح و سالم پس دادن وسیله اسباب‌بازی قرض گرفته شده یا لگدنکردن وسایل دیگران نشانه و مصداق احترام گذاشتن به آنها و در نتیجه، احترام دیدن از آنهاست.
گوش کردن فعال	خوب شنیدن یکی از مهارت‌های مهم اجتماعی است که کودک از طریق ارتباط با بزرگسالان و نیز با آموزش و تمرین یاد می‌گیرد. رعایت موارد زیر هنگام صحبت با کودک به آموزش این مهارت به او کمک می‌کند: وقتی که کودک صحبت می‌کند، حرف او را قطع نکنید. اگر کودک صحبت شما را قطع کرد، به آرامی بگویید من دوست دارم حرف‌های تو را بشنوم اما می‌توانی کمی صبر کنی تا حرفم تمام شود؟ هنگامی که کودک صحبت می‌کند، به چشمان او نگاه کنید. نوبتی حرف بزنید و به چشمان یکدیگر نگاه کنید. برای اینکه شنونده خوبی بوده تشویقش کنید.
مشارکت و همکاری (شرکت در بازی‌ها، فعالیت و بحث‌های گروهی)	بخش بزرگی از رشد و کسب مهارت‌های اجتماعی با بازی تأمین می‌شود. بچه‌ها از طریق بازی، کار گروهی، مشارکت و رعایت نوبت را یاد می‌گیرند. بازی‌هایی ترتیب دهید که کودکان در حیاط انجام دهند. آنان با هم بازی کردن را به بازی با اسباب‌بازی‌های گران‌قیمت ترجیح می‌دهند. فعالیت‌های گروهی دیگر می‌تواند نقاشی، کاردستی، قصه‌سازی، نمایش گروهی و همکاری در مرتب کردن کلاس و سر جای خود گذاشتن اسباب‌بازی‌ها باشد.

<p>برای بسیاری از کودکان، درک هیجان و احساسی که دارند راحت نیست. شناختن احساسات به مدیریت آنها کمک می‌کند. اگر برای کودکی مشکل است که در مورد احساسش صحبت کند، تشویق کنید که آن را نقاشی کند. کودکان را راهنمایی کنید که علائم جسمی احساسات را بشناسند؛ مثلاً بدانند گریه کردن نشانهٔ غم است، فریادزدن علامت عصبانیت است، ضربان تند قلب و لرزیدن نشانهٔ ترس است، و سرخ یا داغ شدن گونه‌ها علامت خجالت است.</p> <p>شاید کودکان بتوانند با شناختن این علائم، احساسات خود را بیان کنند و احساسات دیگران را هم بشناسند و با آنها همدلی کنند. همدلی یعنی آگاهی از احساسات و نیازهای دیگران. بچه‌هایی که همدلی کردن را یاد نمی‌گیرند، ممکن است هیچ‌وقت شکیبایی و احترام به دیگران را هم یاد نگیرند.</p> <p>کودکان اغلب نمی‌توانند بگویند چه می‌خواهند. این فرصت را هر روز برای آنها فراهم کنید که تصمیم‌گیری را تمرین و تجربه کنند. سعی کنید در هر فعالیتی، دو گزینه برای کودکان در نظر بگیرید تا بتوانند انتخاب کنند. به این ترتیب، هم تصمیم‌گرفتن را تجربه می‌کنند و هم بیشتر احساس خوشحالی می‌کنند.</p>	<p>شناخت احساسات خود و دیگران / تصمیم‌گیری</p>
<p>سعی کنید از موقعیت‌های روزانه مسائلی برای کودکان طرح و آنان را به حل آنها تشویق کنید. از آنها بخواهید راه‌حل‌های مختلفی ارائه دهند و آنها را امتحان کنند و ببینند به نتیجه می‌رسند یا نه. در زمانی که کودکان تلاش می‌کنند، شما فقط راهنما باشید و بگذارید خودشان راه‌حل پیدا کنند.</p>	<p>حل مسئله دیگران</p>
<p>مسئولیت‌های مختلفی به کودکان بدهید تا انجام دهند. از کارهای سبک‌تر شروع کنید و به تدریج مسئولیت‌ها را مشکل‌تر کنید. مسئولیت می‌تواند توزیع کاغذ نقاشی در بین بچه‌های کلاس، چیدن میز برای میان‌وعده و گذاشتن ظرف میوهٔ کودکان، آب‌دادن به گلدان‌های کلاس، مراقبت از حیوان‌های مرکز آموزشی و انواع کارهای دیگر باشد. چنانچه کودکی نتوانست مسئولیت خود را به‌درستی انجام دهد، او را سرزنش نکنید بلکه برای بخشی از کار که درست انجام داده یا تلاشی که کرده از او تشکر کنید و موقعیت‌های بیشتری را برای دادن مسئولیت‌های دیگر به وی به وجود بیاورید.</p>	<p>مسئولیت‌پذیری</p>

ب) نظریهٔ رشد روانی - اجتماعی اریکسون در یک نگاه

اریک اریکسون در نظریهٔ خود رشد انسان را در ۸ مرحله توضیح می‌دهد. هر مرحله شامل یک موضوع محوری است که در دو قطب قرار می‌گیرد. بیشتر نظریه‌های روان‌شناسی رشد، مراحل رشد و تحول انسان را تا دورهٔ جوانی تقسیم‌بندی می‌کنند، اما نظریهٔ اریکسون به تمامی مراحل زندگی انسان توجه دارد. این نظریه هم نگاه جامعی به زندگی انسان دارد و هم معتقد است که رویدادهای هر مرحله، در مرحلهٔ بعدی تأثیر می‌گذارد. مراحل این نظریه عبارت‌اند از:^۱

۱- برگرفته از کتاب «نظریه‌های رشد»، تألیف ویلیام کربن، ترجمهٔ غلامرضا خوی‌نژاد و علیرضا رجایی، انتشارات رشد.

مراحل رشد در نظریه اریکسون

مرحله	سن	محور	تکلیف رشدی
اول	تولد تا ۱ سالگی	امیدواری	اعتماد در برابر بی‌اعتمادی
دوم	۱ تا ۳ سالگی	اراده	خودمختاری در برابر شرم و شک
سوم	۳ تا ۶ سالگی	هدف‌مندی	ابتکار در برابر احساس گناه
چهارم	۶ تا ۱۱ سالگی	شایستگی	سازندگی در برابر حقارت
پنجم	نوجوانی	تعهد	هویت در برابر سردرگمی
ششم	جوانی	عشق	صمیمیت در برابر انزوا
هفتم	میان‌سالی	مراقبت	بارآوری در برابر رکود
هشتم	پیری	خردمندی	انسجام در برابر ناامیدی

توضیحات تفصیلی مربوط به هر مرحله را می‌توانید در کتاب‌های روان‌شناسی رشد بخوانید.

ج) نظریه بندورا

در روان‌شناسی هر نظریه به‌طور معمول بر حوزه‌ای خاص متمرکز است، اگر چه ممکن است از آن در زمینه‌های دیگر هم استفاده بشود. برای مثال، نظریه‌های زیگموند فروید و اریک اریکسون در حوزه روان‌شناسی رشد است، اگر چه از آنها در تبیین و توضیح مسائل یادگیری، شخصیت و اختلالات روانی هم استفاده‌های زیادی به عمل می‌آید.

نظریه آلبرت بندورا هم یک نظریه روان‌شناسی یادگیری است، اما از یافته‌های آن در زمینه‌های دیگر و از جمله روان‌شناسی رشد، بهره می‌برند. این نظریه که با عناوینی چون: یادگیری مشاهده‌ای، یادگیری اجتماعی و یادگیری شناختی - اجتماعی شناخته می‌شود، به دنبال تبیین فرایندهای یادگیری از راه مشاهده است. در نظریه بندورا، یادگیری از راه مشاهده الگوبرداری نام دارد. الگوبرداری به‌صورت ایجاد تغییرات شناختی، عاطفی و رفتاری بر اثر مشاهده رفتارها یا توضیحات دیگران، تعریف شده است. بندورا یادگیری از راه مشاهده یا همان الگوبرداری را در ۴ مرحله توضیح داده است که به اختصار می‌آوریم:

مراحل نظریه بندورا

<p>برای یادگیری از راه مشاهده ابتدا باید به آن چه قرار است یاد گرفته شود، توجه کرد. عوامل زیادی در جلب توجه افراد دخالت دارند که از آن جمله می‌توان جذابیت، شهرت، شایستگی، مورد احترام بودن و مورد تحسین قرار داشتن فرد الگو یا سرمشق را نام برد.</p>	<p>توجه</p>
<p>یادگیری طبق اصل مجاورت صورت می‌گیرد و نیازی به تقویت و پاداش ندارد، یعنی کافی است یادگیرنده عملکرد الگو را ببیند و آن را به صورت تجسمی یا کلامی و به شکل رمز، در حافظه درازمدت به یادسپارد.</p>	<p>به یادسپاری</p>
<p>اطلاعات ذخیره شده در حافظه به صورت اعمال آشکار درمی‌آیند. در این مرحله مشخص می‌شود که یادگیرنده چه قسمتی از آنچه دیده راه، یاد گرفته است.</p>	<p>باز آفرینی</p>
<p>یادگیری از راه مشاهده نیازی به تقویت ندارد، اما تقویت در یادگیری مشاهده‌ای بی‌تأثیر نیست. اگر یادگیرنده به خاطر انجام رفتاری که از راه مشاهده آموخته است، تقویت دریافت کند، به انجام آن رفتار خواهد پرداخت.</p>	<p>انگیزشی</p>

د) اصطلاحات به کار برده شده در کتاب پرورش مهارت‌های عاطفی - اجتماعی کودک

مفهوم رشد: در ایران Developmental Psychology را «روان‌شناسی رشد» می‌شناسند، اما بسیاری اعتقاد دارند که رشد به مفهوم Growth نزدیک است و فقط جنبه فیزیکی بزرگ شدن را نشان می‌دهد. Developmental به معنای «تحول» است. در حال حاضر، بسیاری برای Developmental Psychology «روان‌شناسی تحولی» یا «روان‌شناسی رشد و تحول» به کار می‌برند.

در کتاب «پرورش مهارت‌های عاطفی - اجتماعی کودک»، هر جا که اصطلاحات رشد، تحول و تکامل به کار رفته، منظور همان Development است.

تربیت و اخلاق: در واحد یادگیری چهار کتاب «پرورش مهارت‌های عاطفی - اجتماعی کودک»، اصطلاحات ادب، آداب معاشرت و اخلاق، بارها تکرار شده‌اند. لازم است چنین مفاهیمی از دو منظر مورد توجه بیشتری قرار گیرند: اول از جهت آثار آن در خودمان و دیگری از جهت تربیت کودکان.

«اخلاق» یکی از ابعاد شخصیتی انسان است که هم از ابعاد دیگر شخصیت تأثیر می‌پذیرد و هم بر آنها تأثیر می‌گذارد. اگر مطالبی که یاد می‌گیریم و فضای عاطفی و اجتماعی که در آن زندگی می‌کنیم، مفید و سالم باشند، از نظر اخلاقی هم پیشرفت خواهیم کرد. همین‌طور اگر در ادب و اخلاق، انسان شایسته‌ای باشیم، در محیط‌های گوناگون نقش سازنده‌ای خواهیم داشت.

مطالعهٔ اجمالی فرهنگ آدمی در طول تاریخ، نشان می‌دهد که «اخلاق» همیشه برای همهٔ مردم ارزش خاصی داشته و همگان آن را ضروری شمرده‌اند. اخلاق به درستی و نادرستی رفتارهای شخصی می‌پردازد و آنها را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. اگرچه اخلاق موضوعی شخصی تلقی می‌شود، اما تجلی آن در چگونگی روابط با مردم و تعامل با آنها نمود پیدا می‌کند. آثار تربیت اخلاقی را باید در رفتارهای فردی و جمعی دید. یک جامعهٔ اخلاق‌مدار، محیطی آکنده از نیکی،

ادب، صداقت، گذشت و احترام متقابل را برای همگان فراهم می‌آورد. یک نکته مهم در رفتار اخلاقی، موقعیت‌شناسی و درک وضعیت دیگران است. یکی از آفت‌های اخلاق «خودمداری» است، یعنی درک و تفسیر موقعیت بر مبنای امیال و خواسته‌های شخصی. شرایط تربیتی امروزی به گونه‌ای است که گاهی خودمداری را در کودکان و حتی بزرگسالان تقویت می‌کند. اینکه یک فرد در موقعیتی اجتماعی، فقط خود را ببیند و به شرایط دیگران کم‌توجه یا بی‌توجه باشد، حاصل تفکر خودمدار است. رعایت نکردن حقوق دیگران به عمد و غیرعمد، مصداقی گسترده از رفتارهای منافی اخلاق است. خودمداری مقدمه خودخواهی است.

«اخلاق» از موضوعاتی نیست که با خواندن و توضیح دادن تأثیرگذار باشد. اخلاق، مسیری بی‌انتهاست که قرار گرفتن در آن نگاه آدم را به همه چیز تغییر می‌دهد. بنابراین، در مورد ادب و اخلاق، اول به فکر خومان باشیم و در تقویت آموزه‌های اخلاق و آداب معاشرت برای کودکان هم، وقت و دقت بیشتری صرف کنیم.

در ادامه موضوع آداب اجتماعی - اخلاقی بحث‌های دیگری مانند پرورش احترام به محیط زیست و پرورش احترام به حقوق شهروندی آمده است که از مسائل بسیار مهم و قابل توجه جامعه امروزی هستند.

فصل ۲

اصطلاحات پایه و تخصصی

جدول ۱- کلید واژه های فارسی و انگلیسی درس مراقبت از سلامت کودک

انگلیسی	فارسی	پودمان	ردیف
Growth	رشد	۱	۱
Development	تکامل		۲
Physical-development	رشد جسمی - حرکتی		۳
Big muscles	عضلات بزرگ		۴
Small muscles	عضلات کوچک		۵
Muscles coordination	هماهنگی عضلات		۶
Balance	حفظ تعادل		۷
Fine motor skills	مهارت های حرکتی کوچک		۸
Gross motor Skills	مهارت های حرکتی بزرگ		۹
Cognitive development	رشد شناختی		۱۰
Language development	رشد کلامی		۱۱
Social emotional development	رشد عاطفی - اجتماعی		۱۲
Development continuum	پیوستار رشدی		۱۳
Health	بهداشت	۲	۱۴
Organs	اندام های بدن		۱۵
Organ systems	دستگاه های بدن		۱۶
Confusion	اختلال حواس		۱۷
Anthropometric	تن سنجی		۱۸
Growth monitoring	پایش رشد		۱۹
Health records	پرونده سلامت		۲۰

انگلیسی	فارسی	پودمان	ردیف
Disease	بیماری	۳	۲۱
Pathogenic microorganisms	میکروارگانیسم بیماری‌زا		۲۲
Infection	عفونت		۲۳
Pollution	آلودگی		۲۴
Virus	ویروس		۲۵
Fungus	قارچ		۲۶
Bacterium	باکتری		۲۷
Parasite	انگل		۲۸
Protists	آغازیان		۲۹
prevention	پیشگیری		۳۰
Identification	شناسایی		۳۱
Separation	جداسازی		۳۲
Child care patient information	مراقبت از کودک بیمار		۳۳
Quick reference	اطلاع‌رسانی		۳۴
Vital signs	علائم حیاتی		۳۵
Reporting	گزارش‌دهی	۳۶	
Nutrition feeding	تغذیه	۴	۳۷
Food groups	گروه‌های غذایی		۳۸
Diet	برنامه غذایی		۳۹
Health control food	کنترل بهداشتی مواد غذایی		۴۰
Cook food hygiene	طبخ بهداشتی مواد غذایی		۴۱
Diet	رژیم		۴۲

انگلیسی	فارسی	پودمان	ردیف
First aid	کمک‌های اولیه	۵	۴۳
Injury	آسیب‌دیدگی		۴۴
Accident	حادثه		۴۵
Choking	خفگی		۴۶
Cardiac arrest	ایست قلبی		۴۷
Bleeding	خونریزی		۴۸
Wounds	زخم		۴۹
Poisoning	مسمومیت		۵۰
First aid boxes	جعبه کمک‌های اولیه		۵۱
Casualty	مصدوم		۵۲
Carrying injured	حمل مصدوم		۵۳
Pulse	نبض		۵۴
temperature	درجه حرارت		۵۵
Respiration	تنفس		۵۶
Blood pressure	فشارخون		۵۷

جدول ۲- کلید واژه‌های فارسی و انگلیسی درس کنترل بهداشت و ایمنی مراکز پیش از دبستان

انگلیسی	فارسی	ردیف
Accident Prevention	پیشگیری از حوادث	۱
Aeration tank	تانک هوادهی	۲
Agricultural solid waste	مواد زائد کشاورزی	۳
Agricultural wastewater	فاضلاب کشاورزی	۴
Bar screen	آشغال گیر میله‌ای	۵
Biodegradable Material	مواد قابل تجزیه بیولوژیکی	۶
Burns	سوختگی	۷
Chemical water quality	کیفیت شیمیایی آب	۸
Chlorination	کلرزنی	۹
Choking and suffocation	خفگی و خفقان	۱۰
Clarifier	زالال‌ساز	۱۱
Coagulants	مواد منعقدکننده	۱۲
Coagulation	انعقاد	۱۳
Collection	جمع‌آوری	۱۴
Combined sewer system	شبکه جمع‌آوری فاضلاب مشترک	۱۵
Commercial wastewater	فاضلاب تجاری	۱۶
Commercial solid waste	مواد زائد تجاری	۱۷
Composting	کمپوست‌سازی (تولید کود آلی از زباله)	۱۸
Construction and demolition waste	نخاله‌های ساختمانی	۱۹
Disinfection	گندزدایی	۲۰
Disposal	دفع نهایی	۲۱
Domestic wastewater or sanitary wastewater	فاضلاب خانگی	۲۲
Drinking water	آب آشامیدنی	۲۳

انگلیسی	فارسی	ردیف
Drowning	غرق شدن	۲۴
Electrical Safety	ایمنی برق	۲۵
Evaporation	تبخیر	۲۶
Fertilizer	کود	۲۷
Fill_Land_Draw Pool	استخرهای پر و خالی شونده	۲۸
Fire	آتش سوزی	۲۹
Flocculation	لخته سازی	۳۰
Garbage	آشغال	۳۱
Green space	فضای سبز	۳۲
Grit chamber	دانه گیر	۳۳
Groundwater	آب زیرزمینی	۳۴
Handling	جابجایی	۳۵
Hazard	خطر	۳۶
Hazardous waste	مواد زائد خطرناک	۳۷
Heating and Cooling	سرمایش و گرمایش	۳۸
Illuminance	شدت روشنایی	۳۹
Imhoff tank	ایمهاف تانک	۴۰
Incinerator	زباله سوز	۴۱
Indoor environment	فضای داخل ساختمان	۴۲
Industrial solid waste	مواد زائد صنعتی	۴۳
Industrial wastewater	فاضلاب صنعتی	۴۴
Infectious diseases	بیماری های عفونی	۴۵
Infectious waste	زباله های عفونی	۴۶
Infiltration	نفوذ	۴۷
Injuries	صدمات	۴۸

انگلیسی	فارسی	ردیف
Insecticide	حشره کش	۴۹
Institutional wastewater	فاضلاب مؤسسات	۵۰
Institutional solid waste	مواد زائد مؤسسات	۵۱
Intake pipe	لوله برداشت	۵۲
Landfill	دفن	۵۳
Lighting	روشنایی	۵۴
Luminance	درخشندگی	۵۵
Luminous Flux	میزان نور یا فشار نور	۵۶
Luminous Intensity	شدت نور	۵۷
Microbial water quality	کیفیت میکروبی آب	۵۸
Municipal solid waste	مواد زائد جامد شهری	۵۹
Outdoor environment	فضای بیرون ساختمان	۶۰
Physical water quality	کیفیت فیزیکی آب	۶۱
Playground	زمین بازی	۶۲
Poisoning	مسمومیت	۶۳
Pre_chlorination	پیش کلرزنی	۶۴
Preliminary treatment	تصفیه مقدماتی	۶۵
processing at the source	پردازش در محل تولید	۶۶
Quality characteristics	خصوصیات کیفی	۶۷
Quantity characteristics	خصوصیات کمی	۶۸
Receiving water	آب های پذیرنده	۶۹
Recirculating Swimming Pool	استخرهای دارای سیستم گردش	۷۰
Reservoir	مخزن	۷۱
Residential wastewater	فاضلاب مناطق مسکونی	۷۲
Risk	خطر	۷۳

انگلیسی	فارسی	ردیف
Runoff	رواناب سطحی	۷۴
Sand filtration	فیلتراسیون شنی	۷۵
Sand play	شن‌بازی	۷۶
Sedimentation Tank	تانک ته‌نشینی	۷۷
Separate sewer system	شبکه جمع‌آوری فاضلاب مجزا	۷۸
Separation	جداسازی	۷۹
Septic tank	سپتیک تانک	۸۰
Settling tank	تانک ته‌نشینی	۸۱
Settling basin	حوضچه ته‌نشینی	۸۲
Solid waste	مواد زائد جامد	۸۳
Space requirements	فضای مورد نیاز	۸۴
Storage	ذخیره‌سازی	۸۵
Surface water	آب سطحی	۸۶
Swimming pool	استخر شنا	۸۷
Total dissolved solids	کل جامدات محلول	۸۸
Toxic Chemicals	مواد شیمیایی سمی	۸۹
Toy safety	ایمنی اسباب‌بازی	۹۰
Transfer and transport	حمل و نقل	۹۱
Transpiration	تعرق	۹۲
Treatment	تصفیه	۹۳
Turbidity	کدورت	۹۴
Waste generation	تولید زباله	۹۵
Water based diseases	بیماری‌هایی که آب در چرخه انتقال آنها نقش دارد	۹۶
Water borne diseases	بیماری‌های منتقله از آب	۹۷
Water play	آب‌بازی	۹۸

انگلیسی	فارسی	ردیف
Water related insect vectors	بیماری‌های منتقله به‌وسیله حشرات ناقل مرتبط با آب	۹۹
Water washed diseases	بیماری‌های ناشی از عدم شست‌وشوی کافی	۱۰۰
Sleep	خواب	۱۰۱
Free time	اوقات فراغت	۱۰۲
Rest	استراحت	۱۰۳
Paper	کاغذ	۱۰۴
Plastic	پلاستیک	۱۰۵
Wood	چوب	۱۰۶
Food	مواد غذایی	۱۰۷
Yard debris	زایدات درختان	۱۰۸
Metal	فلز	۱۰۹

جدول ۳- کلید واژه‌های فارسی و انگلیسی واحدهای یادگیری درس پرورش مهارت‌های ارتباطی و مشارکتی

ترجمه	واژه	پودمان	ردیف
Effective communication	ارتباط مؤثر	۱	۱
Social skills	مهارت‌های اجتماعی		۲
Convention on the rights of the child	پیمان‌نامه حقوق کودک		۳
Caregiver	مراقب	۲	۴
Participation	مشارکت		۵
Debriefing	گزارش‌دهی		۶
Duty	شرح وظایف		۷
Educator	مربی		۸
Action research	اقدام پژوهی	۳	۹
Portfolio	کار پوشه		۱۰
Self-assessment	خودارزیابی		۱۱
Critical thinking	تفکر انتقادی		۱۲
Staff turnover	جاب‌جایی کارکنان		۱۳
Supervision	نظارت		۱۴
Burnout	فرسودگی شغلی	۱۵	
Family education	آموزش خانواده	۴	۱۶
Parent education	آموزش والدین		۱۷
Formal communication	ارتباط رسمی		۱۸
Informal communication	ارتباط غیر رسمی		۱۹
Enrollment	ثبت نام	۵	۲۰
Arrival time	زمان ورود		۲۱
Welcoming children	خوشامدگویی به کودکان		۲۲
Attachment	دلبستگی		۲۳
Dismissal time	زمان خروج		۲۴

جدول ۴- کلید واژه‌های فارسی و انگلیسی واحدهای یادگیری درس پرورش
مهارت‌های کلامی کودک

ترجمه	واژه	پودمان	ردیف
Language	زبان	۱	۱
Language learning	زبان آموزی		۲
Language structure	ساختار زبان		۳
Language applications	کاربردهای زبانی		۴
Learning styles	سبک‌های یادگیری		۵
Brain hemispheres	نیمکره‌های مغز		۶
Visual learner	یادگیران دیداری		۷
Auditory learner	یادگیران شنیداری		۸
Tactile learner	یادگیران لمسی		۹
Bilingualism	دو زبانی		۱۰
Listening	شنیدن	۲	۱۱
Active listening	گوش دادن فعال		۱۲
Barriers of listening	موانع شنیدن		۱۳
Listening styles	سبک‌های شنیدن		۱۴
Focus	تمرکز		۱۵
Attention to sound	توجه به صدا		۱۶
Poem reading	شعرخوانی		۱۷
Questioning	پرسشگری		۱۸
Methods of questioning	روش‌های پرسشگری		۱۹
Comprehension	درک معنا		۲۰
Speaking	صحبت کردن	۳	۲۱
Self	خود		۲۲
Expressing emotions	بیان احساسات		۲۳
Naming	نام بردن		۲۴
Completing	کامل کردن		۲۵
Making sentence	جمله آموزی		۲۶
Storytelling	قصه گویی		۲۷
Pretending play	وانمود بازی		۲۸
Creative dramatic	نمایش خلاق		۲۹
Making story	قصه سازی		۳۰

Reading	خواندن	۴	۳۱
Fairy tale	قصه تخیلی		۳۲
Lullaby	لالایی		۳۳
Folk tale	قصه قومی		۳۴
True story	داستان واقعی		۳۵
Reading aloud	بلند خوانی		۳۶
Solo reading	تک خوانی		۳۷
Science book	کتاب علمی		۳۸
Library	کتابخانه		۳۹
Magazines	نشریات		۴۰
Writing	نوشتن	۵	۴۱
Sitting style	نحوه نشستن		۴۲
Right – handed	راست دست		۴۳
Left – handed	چپ دست		۴۴
How to hold a pencil	نحوه دست گرفتن مداد		۴۵
Paper position	موقعیت کاغذ		۴۶
Eye – hand coordination	هماهنگی چشم و دست		۴۷
Writing crooked	کج نویسی		۴۸
Visualization	تجسم فضایی		۴۹
Spatial concept	مفهوم مکانی		۵۰
Preparing the situation	آماده سازی فضا	۵۱	

جدول ۵- کلید واژه‌های فارسی و انگلیسی درس پرورش مهارت‌های شناختی و خلاق کودک

انگلیسی	فارسی	پودمان	ردیف
Cognition	شناخت	پودمان ۱	۱
Brain	مغز		۲
Stimulus	محرک		۳
Perception	ادراک		۴
Attention	توجه		۵
Memory	حافظه		۶
Decision making	تصمیم‌گیری		۷
Problem solving	حل مسئله		۸
Executive functions	کارکردهای اجرایی		۹
Information	اطلاعات		۱۰
Individual differences	تفاوت‌های فردی		۱۱
Processing	پردازش		۱۲
Sight (vision)	حس بینایی	پودمان ۲	۱۳
Hearing (audition)	حس شنوایی		۱۴
Smell (Olfaction)	حس بویایی		۱۵
Taste (gustation)	حس چشایی		۱۶
Touch (Somatosensation)	حس لامسه		۱۷
Experiment	آزمایش	پودمان ۳	۱۸
Hypothesis	فرضیه		۱۹
Observation	مشاهده		۲۰
Life cycle	چرخه حیات (زندگی)		۲۱
Domestic animal	حیوان اهلی		۲۲
Wild animal	حیوان وحشی		۲۳
Earth	زمین (سیاره)		۲۴
Weather	آب و هوا		۲۵

Physical knowledge	دانش فیزیکی	پودمان ۴	۲۶
Logical _ mathematical Knowledge	دانش منطقی - ریاضی		۲۷
Social knowledge	دانش اجتماعی		۲۸
Relative thinking	تفکر نسبی		۲۹
Conservation	نگهداری		۳۰
Pre _ counting stage	مرحله پیش - شمارشی		۳۱
Conservation of Mass	ابقای جرم		۳۲
Conservation of Liquid	ابقای مایع		۳۳
Spatial orientation	جهت یابی فضایی		۳۴
Measurement	اندازه گیری		۳۵
Creativity	خلاقیت	پودمان ۵	۳۶
Thinking	تفکر		۳۷
Imagination	تخیل		۳۸
Convergent thinking	تفکر همگرا		۳۹
Divergent thinking	تفکر واگرا		۴۰

جدول ۶ - کلید واژه‌های فارسی و انگلیسی درس پرورش مهارت‌های عاطفی و اجتماعی کودک

انگلیسی	فارسی	پودمان	ردیف
Development	رشد، تحول	پودمان ۱	۱
Affective _ Social skills	مهارت‌های عاطفی - اجتماعی		۲
Individual differences	تفاوت‌های فردی		۳
Personality	شخصیت		۴
Equilibration	تعادل جویبی، تعادل یابی		۵
Self _ regulation	خودتنظیمی، خودنظم‌دهی، خودسامانی		۶
Self _ control	خودکنترلی		۷
Unconscious	ناخودآگاه، ناهشیار		۸
trust versus mistrust Basic	اعتماد در برابر بی‌اعتمادی		۹
Initiative versus guilt	ابتکار در برابر احساس گناه		۱۰
Autonomy versus shame and doubt	خودمختاری در برابر شرم و شک		۱۱
Vicarious learning	یادگیری مشاهده‌ای		۱۲
Symbolic Models	الگوهای نمادین		۱۳
Attachment	دلبستگی		۱۴
Securely attached	دلبستگی ایمن		۱۵
Insecure_ Avoidant	ناایمن - اجتنابی		۱۶
Insecure ambivalent	ناایمن دوسوگرا		۱۷
Disabled, Handicapped	توان یاب، معلول		۱۸
Mood	حُلق و خو		۱۹
Communication	ارتباط	پودمان ۲	۲۰
Verbal communication	ارتباط کلامی		۲۱
Non _ verbal communication	ارتباط غیر کلامی		۲۲
Endogenous smile	لبخند درون‌زاد		۲۳
Exogenous smile	لبخند بیرون‌زاد		۲۴
Body language	زبان بدن		۲۵
Empathy	همدلی		۲۶
Self _ assertion	ابراز وجود		۲۷

Problem solving	حل مسئله	پودمان ۳	۲۸
Children with special needs	کودکان با نیازهای ویژه		۲۹
Hyperactive	بیش فعال		۳۰
Attention deficit hyperactivity disorder (ADHD)	اختلال نقص توجه - بیش فعالی		۳۱
Autism	درخودماندگی، اتیسم		۳۲
Culture	فرهنگ	پودمان ۴	۳۳
Social education	تربیت اجتماعی		۳۴
Moral development	رشد اخلاقی		۳۵
Citizenship rights	حقوق شهروندی		۳۶
Non governmental organization (NGO)	سازمان مردم نهاد (سمن)		۳۷
Cooperation	مشارکت، همکاری، یاریگری	پودمان ۵	۳۸
Motive	انگیزه		۳۹
Intrinsic motivation	انگیزش درونی		۴۰
Extrinsic motivation	انگیزش بیرونی		۴۱
Responsibility	مسئولیت، مسئولیت پذیری		۴۲
Social role	نقش اجتماعی		۴۳
Role play	ایفای نقش		۴۴
Animation	پویانمایی		۴۵
Brainstorming	بارش مغزی		۴۶

فصل ۳

استاندارد تجهیزات

دروس کارگاهی رشته تربیت کودک شامل: مراقبت از سلامت کودک؛ کنترل بهداشت و ایمنی محیط مراکز پیش از دبستان؛ پرورش مهارت‌های ارتباطی و مشارکتی؛ پرورش مهارت‌های کلامی کودک؛ پرورش مهارت‌های شناختی - خلاق کودک و پرورش مهارت‌های عاطفی - اجتماعی کودک در فضای کلاس و کارگاه‌های تخصصی رشته که شامل: کارگاه فعالیت‌های بهداشتی و کارگاه فعالیت‌های هنری و خلاق؛ کارگاه فعالیت‌های علوم می‌شود ارائه می‌گردد. لیست تجهیزات کارگاه‌ها و نحوه چیدمان آنها شامل موارد زیر است:

الف) فهرست استاندارد و تجهیزات سرمایه‌ای کارگاه فعالیت‌های بهداشتی

- ۱- میز هنر آموز/ ۲- ویدئو پروژکتور/ ۳- میز کار هنرجو/ ۴- تخته و پرده نمایش متحرک/ ۵-
 - ویتترین انواع مولاژ (بدن انسان)/ ۶- جعبه کمک‌های اولیه/ ۷- تخت ماکت/ ۸- ویتترین مخصوص
 - آتل/ ۹- کتابخانه/ ۱۰- روشویی/ ۱۱- کمد هنر/ ۱۲- کپسول آتش‌نشانی/ ۱۳- ویتترین وسایل
 - کمک‌های اولیه/ ۱۴- میز رایانه/ ۱۵- کمد وسایل صوتی و تصویری/ ۱۶- قدسنج و ترازو/ ۱۷-
 - میز اندازه‌گیری قد و وزن کودک/ ۱۸- تخت ماکت اولیه/ ۱۹- میز مخصوص متحرک (ترازویی)/
 - ۲۰- پنل متحرک/ ۲۱- کمد وسایل متفرقه/ ۲۲- برانکارد/ ۲۳- میز متحرک
- نحوه چیدمان کارگاه فعالیت‌های بهداشتی در شکل زیر نشان داده شده است:

ب) کارگاه فعالیت‌های هنری و خلاق

فهرست استاندارد تجهیزات سرمایه‌ای کارگاه هنری و خلاق شامل موارد زیر است:

- ۱- میز هنرآموز/ ۲- ویدئو پروژکتور/ ۳- میز کار هنرجو/ ۴- سکوی اجرای نمایش/ ۵- تخته و پرده نمایش متحرک/ ۶- کپسول آتش‌نشانی/ ۷- روشویی/ ۸- کمد کاردستی با وسایل دور ریختنی و بی‌مصرف/ ۹- میز کار متحرک/ ۱۰- آینه قدی/ ۱۱- تجهیزات نمایش/ ۱۲- پنل متحرک/ ۱۳- کتابخانه/ ۱۴- نمایشگاه کارهای دستی و خلاقانه/ ۱۵- کمد هنرجو/ ۱۶- کمد تجهیزات هنری/ ۱۷- میز رایانه/ ۱۸- کمد وسایل صوتی و تصویری
- نحوه چیدمان کارگاه هنری و خلاق در شکل زیر نشان داده شده است:

ج) کارگاه فعالیت‌های علوم

فهرست استاندارد تجهیزات سرمایه‌ای کارگاه علوم شامل موارد زیر است:

- ۱- میز هنر آموز / ۲- ویدئو پروژکتور / ۳- میز کار هنرجو / ۴- فضای بازی / ۵- تخته و پرده نمایش
 - متحرک / ۶- سکوی بازی / ۷- خانه عروسکی / ۸- سبد بازی / ۹- کپسول آتش‌نشانی / ۱۰- میز متحرک / ۱۱- کمد تجهیزات / ۱۲- پنل متحرک / ۱۳- روشویی / ۱۴- جعبه کمک‌های اولیه / ۱۵- بخش علوم طبیعی / ۱۶- کمد تجهیزات علوم طبیعی / ۱۷- میز رایانه / ۱۸- کمد وسایل صوتی و تصویری / ۱۹- کتابخانه / ۲۰- بخش علوم ریاضی / ۲۱- کمد هنرجو / ۲۲- میز کاردستی / ۲۳- قفسه اسباب‌بازی‌های آموزشی / ۲۴- تشک ورزشی
- نحوه چیدمان کارگاه علوم در شکل زیر نشان داده شده است:

